

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ВИДАТНОГО ПРОФЕСОРА Д. Г. СТЕПАНОВА

Людмила Петрівна ПОНЬКО

***Анотація.** Степанов Дмитро Григорович – видатний науковець, фахівець у галузі вівчарства, талановитий педагог, який пройшов довгий та важкий шлях від звичайного хлопця до професора.*

Працюючи в Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті, де одержав учене звання професора, він займався питаннями племінної роботи у вівчарстві в Хмельницькій області. Дмитро Григорович був ініціатором створення кросбредного вівчарства на Поділлі.

За 15 років науково-педагогічної роботи Дмитро Григорович підготував 15 кандидатів наук та близько 1500 фахівців для сільського господарства.

Учнями професора були Севернюк Л. О., Іустінов В. І., Гаврюшов А. А., Трояновський М. М., Тимофійшин І. І. та ін. Його школа, маючи міцні традиції, впевнено розвивається і сьогодні.

***Ключові слова:** Степанов Дмитро Григорович, педагог, професор, наука, вівчарство.*

Самовіддана праця та служіння науковій істині, властива ученим, дослідникам, які своїм талантом розвивають науку та формують основи подальших наукових здобутків для людства. До такої когорти людей належить видатний науковець, фахівець у галузі вівчарства, талановитий педагог Степанов Дмитро Григорович, який пройшов довгий та важкий шлях від звичайного хлопця до професора.

Народився Дмитро Григорович 30 грудня 1913 року в селі Полуніно Кармановського району Смоленської області у бідній сільській сім'ї.

У 1930 році після закінчення сільськогосподарської академії отримав призначення на посаду старшого зоотехніка у райземвідділі [1, с. 4].

Воював на фронтах Великої Вітчизняної війни, був двічі поранений.

У 1947 році брав активну участь у відновленні сільського господарства Закарпатської області, працював інструктором обкому КПУ, а пізніше обирався першим і другим секретарем Воловецького окружного Закарпаття.

Поряд з виконанням своїх обов'язків проводив наукові дослідження і у

1953 році успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Стан і подальший розвиток бурої карпатської худоби в гірських колгоспах Закарпатської області Української СРСР».

З 1955 року Д. Г. Степанов працював заступником міністра сільського господарства Української СРСР з тваринництва, а у 1957 році був направлений на роботу заступником директора Українського науково-дослідного інституту тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова «Асканія-Нова» [2, с. 5].

У 1959-1960 роках Дмитро Григорович працював радником посольства СРСР з питань сільського господарства. Працюючи в Англії, Степанов вивчав стан скотарства та вівчарства, проводив відбір овець місцевих високопродуктивних порід для розведення на території нашої держави. Він вказував на високий розвиток вівчарства у даній країні і на те, що цьому сприяли ряд обставин: м'який клімат, наявність значних площ природних та штучних пасовищ, велика кількість опадів і тривалість вегетаційного періоду, попит населення на баранину. Перебуваючи за кордоном Степанов Д. Г. зацікавився кросбредним вівчарством, вивчав породи овець, селекційну роботу, проводив відбір зразків вовни, фотографував видатних представників кросбредних тварин [1, с. 4].

Після повернення з Англії, розпочав науково-дослідну роботу з питань вівчарства, у результаті якої написав докторську дисертацію на тему: «Господарсько-корисні ознаки і біологічні особливості помісного тонкорунного молодняка», яку з успіхом захистив у 1968 році в Українській сільськогосподарській академії.

У 1966-1967 роках Дмитро Григорович працював редактором міжвідомчого республіканського збірника «Вівчарство».

У вересні 1967 року Степанов Д. Г. очолює кафедру спеціальної зоотехнії Кам'янця-Подільського сільськогосподарського інституту. За час роботи в інституті професор надавав велику методичну та практичну допомогу колгоспам, радгоспам у впровадженні наукових розробок у галузі вівчарства. Особливо велику увагу приділяв створенню кросбредного вівчарства на Поділлі [2, с. 5].

Працюючи в Кам'янець-Подільському сільськогосподарському інституті, де

одержав учене звання професора, він займався питаннями племінної роботи у вівчарстві в Хмельницькій області. Разом із колегами проводив популяризацію зоотехнічних знань серед працівників сільського господарства області. На прикладі господарств Кам'янець-Подільського району були розроблені нормативи внутрішньорайонного кооперування і спеціалізації ферм з поголів'ям до 1000 голів.

Вагомий внесок зробив у розвиток організації та оплати праці на вівцефермах. На його думку, найважливішими питаннями організації праці у вівчарстві є комплектування бригад висококваліфікованими кадрами, чіткий розподіл обов'язків між членами бригади, організація і матеріальне забезпечення робочого місця, встановлення належної оплати праці.

Дмитро Григорович був ініціатором створення кросбредного вівчарства на Поділлі. Він вказував на те, що з усіх видів напівтонкої вовни найнеобхіднішою є кросбредна. На думку Степанова, умови зони Поділля сприяють розведенню чистопородних овець північнокавказької породи. Він писав, що лише м'ясововнова вівця з напівтонкою вовною може конкурувати з найприбутковішими галузями сільського господарства.

Багато сил, знань, уваги та часу професор приділяв підготовці наукових кадрів. За 15 років науково-педагогічної роботи Дмитро Григорович підготував 15 кандидатів наук та близько 1500 фахівців для сільського господарства. Під редакцією професора було випущено ряд підручників з дисципліни «Вівчарство» для вищих навчальних закладів освіти.

Учнями, послідовниками професора були Севернюк Л. О., Іустінов В. І., Гаврюшов А. А., Трояновський М. М., Тимофійшин І. І. та ін. Його школа, маючи міцні традиції, впевнено розвивається і сьогодні.

Висока наукова ерудиція, енергійна практична діяльність, такі людські якості, як сердечність, доброзичливість, порядність, чуйність – створили Дмитру Григоровичу безперечний авторитет серед науковців, колективу викладачів та студентів. Він завжди був вимогливим та принциповим, обов'язковим та чесним, мав надзвичайну працездатність, вишукував нові прийоми в науці та виробництві.

Помер Дмитро Григорович 29 вересня 1982 року на 69 році життя у

Кам'янці-Подільському, де і похований [2, с. 6].

Перелік використаних джерел

1. Пам'яті Вчителя (до 100-річчя від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Степанова Д. Г.). / за заг. ред. І. І. Тимофійшина. Кам'янець-Подільський, 2013. 23 с.

2. Тимофійшин І. І. Степанов Дмитро Григорович – видатний вчений, талановитий педагог, вчитель. *Сучасний стан і перспективи розвитку галузі вівчарства і козівництва» (присвячується 110-річчю від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Дмитра Григоровича Степанова)* : матеріали студентської наукової конференції. 22 листопада 2023 р. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2023. С. 4–6.